

Motion till riksdagen 2005/06:N297

av Erling Wälivaara och Gunilla Tjernberg (kd)

Återbäring till vattenkraftskommuner och vattenkraftslän

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad i motionen anförs om att frågan om återbäring av vattenkraftspengar till vattenkraftskommunerna och vattenkraftsläna utreds.

Motivering

En paradoxal situation råder för Norrlandsläna. Där finns vattenkraft, skog, malm och järn. Resurser som är och har lagt grunden och starkt bidrar till Sveriges välfärd. Norrland har samtidigt landets högsta arbetslöshet, utbildningsnivån är låg, kommunikationer är sämre än i övriga landet och avfolkningen är stor. De unga välutbildade väljer ofta att flytta söderut, liksom företag och myndigheter som antingen flyttar eller avvecklar på grund av dålig lönsamhet.

Den elektriska energin är en av de viktigaste grunderna för Sveriges utveckling till välfärdssamhälle. Vattenkraften svarar för cirka hälften av Sveriges elkonsumention i hushåll och näringsliv.

Över 90 procent av vattenkraften produceras i de sju skogsläna, men merparten av den elektriska kraften konsumeras och skapar tillväxt i de södra delarna av landet. Längs de norrländska älvarna och sjömagasinen återstår skadorna i landskap och i miljön, erosionen och rasriskerna, liksom stagnerande samhällen, en åldrande befolkning och ett förödmjukande bidragsberoende.

Det som hänt i skogsläna vattenkraftskommuner saknar historisk mot svarighet. I inga andra kommuner med nationella naturtillgångar finns motsvarande negativa effekter. Miljöskadorna har blivit större, de få arbetstillfällena som kraftverken gav efter utbyggnaden har blivit allt färre, inte ens

Fel! Okänt namn på

fastighetsskatten från de ytterst lönsamma anläggningarna med ett marknadsvärde på över 160 miljarder kronor stannar i kommunerna.

Vattenkraften har blivit den svenska statens lukrativa mjölkko. Sedan 1975 har energibeskattningen tiofaldigats och över hälften av de privata konsumenternas energikostnad går nu som skatt till staten. Fjolårets vinst för Vattenfall blev rekordhög, 11,7 miljarder kronor, vilket innebär ett tillskott till statskassan på mer än 2,5 miljarder kronor.

Det är dags att vattenkraftskommunerna och vattenkraftslänen får en politisk och ekonomisk erkänsla för sina uppoffringar och sitt värdeskapande för det gemensamma samhällsbygget.

En radikal förändring behövs i politiken om Norrlandslänen ska överleva. Enligt vår mening är det viktigt att en del av vattenkraftspengarna som genereras i Norrland i större utsträckning kunde få stanna kvar och användas för att utveckla landsändan och därmed vända den avveckling vi idag erfar.

Föreningen Sveriges vattenkraftskommuner har underlag och förslag för konstruktiva åtgärder till förmån för de vattenkraftsproducerande kommunerna och länen.

Vår mening är att en statlig parlamentarisk utredning bör tillsättas med uppgift att hitta en modell för återbäring av vattenkraftspengar till de vattenkraftsproducerande kommunerna och länen.

Stockholm den 21 september 2005

Erling Wälivaara (kd)

Gunilla Tjernberg (kd)